

MØNSTRING AV HEST

Artikkel fra Nordlandshesten nr 1/99

Tekst: Gudrun Bøhler 1999

Foto: Randi Bøhler 1989

Jeg har i mange år vært en ivrig tilskuer på mange hesteutstillinger, og fra i år er jeg også dommer på nordlandshest. Dessverre er det ofte mye rart å se av mønstring og utstillingsform på hestene som møter. Jeg vil derfor her gi en beskrivelse av hvordan en hest skal mønstres for dommere. (Dette er omarbeidet fra en artikkel jeg hadde i medlemsblad 1/89.)

Det er viktig å starte forberedelsene hjemme i god tid før utstillingen. Man må trene på å stille opp hesten og få den til å gå godt frem for hånden. Det er utrolig hvor fort hesten gjør framgang, så se ikke på dette som noe uoverkommelig!

Det nytter i hvert fall ikke å bare møte fram og "slenge" hesten fra seg foran dommerne der hesten måtte finne det for godt å stoppe, og så hale og dra for å prøve å få den i trav....

Skrekk-eksempel! Dette er ikke måten å få en hest framover på.

Vi begynner med utstyret:

Hesten skal vises i hodelag, om ønskelig med neserem. Hvis hesten møter i grime, vil dommerne avvise den. Unntatt for dette er de uoffisielle klassene for åringer som nå blir mer og mer vanlig på unghestskuene, åringer kan vises i grime. Hesten skal selvfølgelig ha riktig beskjærte hofter, og eventuelt være skodd. At hesten også skal være ren og velpusset er vel nesten nødvendig å si... Noe som mange ikke tenker på, er at den som mønstrer hesten også skal være velkledd.

Du kan gjerne ha pisk i venstre hånd. Mange tror at dette er negativt, men vi som skal dømme hesten foretrekker at det brukes pisk hvis dette kan gjøre at hesten går godt fram slik at vi får se hestens riktige bevegelser.

Møt fram i god tid ved utstillingsringen og følg med slik at dommerne slipper å vente.

Slik skal man holde tøylene og piskan når man leier hesten. Når dommerne går foran hesten, skal man også stå slik.

Gå alltid på hestens venstre side med høyre hånd rundt begge tøylene og pekefingeren i mellom, like under bittet. Tøyleløkken holder du sammen med piskan i venstre hånd, og piskan skal peke bakover. Når du leier hesten i skritt skal du gå like bak hodet til hesten, og altså ikke trekke hesten etter deg! Hvis hesten ikke byr tilstrekkelig fram, bruk piskan lett mot hestens bakpart, men uten å skifte tak tøylene.

Hesten skal stilles opp foran dommerne. Hvis bakken heller, still hesten opp med hodet oppover, for da tar den seg best ut. Hesten skal stå med mansiden vekk fra dommerne, og hestens ben skal stå på følgende måte. Kroppen skal være strukket ut, og bakbena skal ikke stå innunder den. Bakbenet nærmest dommerne skal stå lengst bakover og det andre et halvt skritt lenger fram. Det nærmeste forbenet skal stå lengst framme og det andre bare såpass langt bak at dommerne akkurat kan se det fra sin side.

Riktig oppstilling foran dommerne. Slik skal de se hesten.

Mønstreren skal stå midt foran hesten med en tøyle i hver hånd, og taket skal være like ved bittet, og slik at dommerne kan se hele hodet til hesten. Tøyleløkken og piskan skal fortsatt være i venstre hånd.

Når dommerne beveger seg rundt hesten og kommer foran den, skal du ta samme tak som når du leier, og flytte deg til venstre side, slik at de får se hesten forfra. Når de går videre, går du igjen foran hesten med en tøyle i hver hånd. Når du flytter deg slik skal hesten stå rolig. Tren på dette!

Dommerne ber om at hesten skal skritte, og som regel vil de at hesten skal vise bevegelsene på en rett linje. Alternativt kan de be om at det skrittet og traves i en trekant.

Lei hesten rett bort fra dommerne med samme tøyletak som i begynnelsen. Få hesten til å skritte godt fram, og ikke tvihold på hodet men la den få nikke i takt med skrittet. Husk piskan hvis hesten mangler framdrift. Hestens hode skal komme først, ikke mønstreren.

Vend alltid hesten mot høyre.

Snu til høyre og skritt tilbake samme vei. Det er viktig at det blir en rett linje for at dommerne skal få studert bevegelsene. Hvis dommerne flytter på seg, er det fordi de ønsker å se bevegelsene fra en annen vinkel, og du skal derfor ikke endre kurs, men fortsette på samme rette linje.

Dommerne vil ha trav, og du lar høyre hånd gli 20-30 cm ned på tøylene uten å slippe taket, dette er for at hesten skal få tilstrekkelig frihet for hodet i travet. Kommander hesten i trav uten å trekke den etter deg, husk at hestens hode skal komme før mønstreren. Bruk piskan mot hestens bakpart hvis den ikke har nok framdrift. Travet må heller ikke bli for hurtig, det er viktig å finne riktig tempo der hesten har bra framdrift uten å komme ut av balanse. Løp på høyde med hestens bog og la den få bevege hodet fritt, ikke heng i tøylene.

Slik fører man hesten i trav. Det er bare å "vippe" med piskan mot hestens bakdel hvis det går tregt.

Løp i rett linje fra dommerne, gå ned i skritt før du vender til høyre, trav tilbake og forbi dommerne. Skritt og trav etter dommernes anvisninger til de ber deg stille opp igjen. Gå alltid ned i skritt når du vender og vend alltid til høyre. Still opp igjen på samme måte som i starten. Når du får beskjed om at dommerne er ferdige med hesten, forlat i ringen i samme riktige stil.

En riktig mønstret hest er sikret riktig bedømming. En dårlig mønstret hest får ikke vist seg fra sin beste side, og får kanskje dårligere kritikk en den egentlig er verdt. Det er mønstrerens plikt å vise hesten på best mulige måte.

Lykke til!